Szegedi Törvényszék
7.Pk.21.078/2015/2.

A Szegedi Törvényszék a Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Ádám Attila ügyvéd) által képviselt a TISZA LAJOS KÖZÉLETI EGYESÜLET 6721 Szeged, Szilágyi u. 1. sz. alatti székhelyű civil szervezet elnöke: Németh Ferenc szervezőnek – a dr. Szabó Imre elnök által képviselt SZEGEDI HELYI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozott 4/2015. (V. 19.) számú határozata felülvizsgálat iránt indított nemperes eljárásban meghozta az alábbi

V É G Z É S T:

A Szegedi Törvényszék a Helyi Választási Bizottság 4/2015. (V. 19.) számú határozatát **h e l y b e n h a g y j a.**

Kötelezi a szervezőt, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 10.000,- (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I N D O K O L Á S:

A Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban (HVB) 4/2015. (V. 19.) számú határozatában megtagadta a kezdeményezőnek a 2015. május hó 5. napján benyújtott aláírás gyűjtőív hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata közgyűlési rendeletében meghatározott, jelenleg érvényben lévő fizető parkolási díjakat Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése minimum 30%-kal csökkentse?"

A Helyi Választási Bizottság a népszavazás kezdeményezéséről az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban Nsztv.) 32. § (2) bekezdés a) pontjára és a 39. § (1) bekezdésére alapítottan vizsgálta a kérdés hitelesíthetőségét. Indokolásában megállapította, hogy az Nsztv. 32. § (2) bekezdésében foglalt tiltott tárgykörre vonatkozik, amely kérdésében nem tartható népszavazás.
A helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatás ellátása a helyi önkormányzat feladata a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 2. pontja és a 16/A. §-a szerint. Ehhez kapcsolódóan a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban Kkt.) 9/D. § (2) bekezdése értelmében az önkormányzat a feladat elvégzésére gazdasági társasággal közszolgáltatás ellátására szerződést köthet.
A Kkt. 9/D. § (6) bekezdése szerint köteles a társaság befizetni az önkormányzatnak a parkolásból származó várakozási díj és pótdíjbevételeket. Ugyanakkor a parkolásból

származó várakozási díj és a pótdíjbevételek tényleges összege között díj csökkentése esetén a társaság a tervezett bevételét nem tudja teljesíteni, úgy forráshiány lép fel, amelynek pótlása az önkormányzati költségvetés kiadási oldalának növekedésével jár.

A közgyűlés a fizető parkolási rendszerről megalkotta, a Kkt. 9/D. §-ában kapott felhatalmazás alapján a 25/2010. (VI. 30.) önkormányzati rendeletét, és 2006. december 15-én megkötötte a tulajdonában lévő gazdasági társasággal a Szegedi Közlekedési Kft.-vel a parkolási közszolgáltatási feladatok ellátásáról szóló szerződést. A parkolásból származó várakozási díj és pótdíj bevételek, valamint a parkolási rendszer üzemeltetése kapcsán felmerült költségek összege közötti különbség részét képezi az SZKT számára juttatott alapfeladatai ellátásának biztosítását szolgáló támogatásnak, amely az önkormányzati költségvetés kiadási oldalán jelentkezik. A parkolásból származó várakozási díj és pótdíj bevételét az önkormányzat részben a Szegedi Közlekedési Kft. által ellátott parkolási rendszer üzemeltetése kapcsán felmerült tényleges költségek fedezetére, másrészt a Szegedi Közlekedési Társaság támogatására fordítja. Az önkormányzat a 2015. évi 3/2015. (II. 19.) önkormányzati rendelet 4. sz. mellékletében a „Városüzemeltetés" jogcím alatt a Szegedi Közlekedési Kft. parkolási közszolgáltatási működési költsége előirányzata, és a bevétele, amely kettő közötti különbség a cég parkolási tevékenységén túli egyéb feladatok ellátására szolgál. Amennyiben a parkolási díj 30%-os csökkenése következne be, úgy növelné az önkormányzat számára a veszteség megtérítésére előirányzott működési támogatás összegét. Kifejtette azon álláspontját is, hogy a költségvetésre vonatkozó kizáró ok alapján valamely kérdés akkor nem bocsátható népszavazásra, ha a kérdés a költségvetési jogszabály módosítását tartalmazza, vagy helyi népszavazással olyan jogszabály válik érintetté, amely módosítása a költségvetés megváltoztatását eredményezné. A fizető parkolási díjak minimum 30%-kal való csökkentése azt eredményezné, hogy a 2015. évi költségvetésben a városüzemeltetési feladatokat ellátó szervezetek részére az előirányzott támogatás megnövelését eredményezné, az önkormányzat kiadásai növekednének, és az eredményes népszavazás esetén a költségvetés módosítása válna szükségessé

A HVB Nsztv. 39. § (1) bekezdésére alapított érvelése szerint, továbbá a hitelesíteni kért kérdés nem felel meg a választói egyértelműség követelményének. A népszavazáshoz való jog a demokratikus hatalom gyakorlás érvényesülésének garanciája, ezért az egyértelműség alapvető követelmény mind a választópolgárok, mind a képviselő-testület számára. Az egyértelműség feltétele, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen legyen értelmezhető, a kérdésre igennel vagy nemmel lehessen felelni. A kérdésben szereplő azon megfogalmazás, hogy „a parkolási díjakat Szegedi Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése minimum 30%-kal csökkentse" megfogalmazás nem egyértelmű, mivel a „minimum" fordulat használatával nem juttatja kifejezésre a konkrét díj csökkentés mértékére irányuló szándékot. Ebből következően a kérdés sem a választópolgár, sem a jogalkotó számára nem egyértelmű.

7.Pf21.078/2015/2.

A szervező felülvizsgálati kérelemmel fordult a törvényszékhez, kérte a határozat megváltoztatását és a helyi népszavazási kérdés hitelesítését. A szervező hivatkozott arra, hogy a határozat jogsértő, abban a tekintetben, hogy a népszavazásra javasolt kérdés tilalmazott tárgykörbe tartozik, másrészt arra, hogy a kérdés nem felel meg a törvény szerinti egyértelműség követelményének.
Felülvizsgálati kérelmében utalt az Alkotmánybíróság azon határozataira és gyakorlatára, amely kimondta, hogy a költségvetésről szóló törvény fogalmába semmiképpen sem tartozhat bele az összes jogszabály, amelynek pénzügyi-költségvetési vonzata van, illetve, ha a népszavazásra szánt kérdés távoli, közvetett összefüggésben áll valamely tiltott népszavazási tárgykörrel, illetve, ha a kérdés a költségvetési törvény módosítását tartalmazza, vagy ha a kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat. E körben hivatkozott az Alkotmánybíróság 51/2001. (XI. 29.) AB és az 59/2004. (XII. 14.) AB számú határozataira azzal, hogy ezen alkotmánybírósági határozatokból az állapítható meg, hogy önmagában a helyi fizető parkolási díjtételek csökkentése nem érinti közvetlenül a költségvetésről szóló rendeletet, nem annak a módosítására irányul, mivel a helyi fizető parkolási díjtételek nem a költségvetési rendeletben, hanem külön határozatban kerültek rögzítésre. Álláspontja szerint a hivatkozott közvetett összefüggés a költségvetési rendelet és a díjtétel csökkentése között távoli és nem igazolt és szükségszerű. Kiemelte, hogy a díjcsökkentés esetén a szolgáltató cégnél esetlegesen keletkező bevételkiesés kompenzálásának az önkormányzati költségvetési támogatáson kívül egyéb lehetősége is fennáll, így pl. a szolgáltató cég működési költségeinek a csökkentése, vagy egyéb bevételeinek növelése.
A szervező hivatkozott arra is, hogy a hitelesíteni kért kérdés egyértelműsége nem vonható kétségbe, mivel a feltett kérdés kielégíti azt az egyértelműségi igényt, hogy a választópolgárok „igen", vagy „nem" szavazattal tudnak állást foglalni a feltett kérdésre. A választópolgár ugyanis egyetértése esetén „igen", ellenkező esetben „nem" szavazattal dönt a kérdésről, ezt követően pedig egyértelmű az önkormányzat számára is az esetleges eredményes népszavazás esetén a kötelezettsége: „legalább 30%-os mértékkel csökkentenie kell a díjakat".

A felülvizsgálati kérelem **nem megalapozott.**

A törvényszék az Nsztv. 57. § (3) bekezdésében – figyelemmel az Nsztv. 41. §-ára is – foglalt hatáskörében eljárva nemperes eljárásban elsődlegesen a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel vizsgálja felül HVB határozatát.

A HVB két okból tagadta meg a kérdés hitelesítését, egyrészt azon az alapon, hogy az a Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzatának költségvetését érinti, másrészt pedig nem látta megvalósulni az egyértelműség követelményét.

A törvényszék előrebocsátja, hogy a felülvizsgálati eljárás során a bíróságnak a feladata a hitelesíteni kért kérdés törvényességének a vizsgálata és nem terjedhet ki annak célszerűségi, gazdaságossági vizsgálatára.

Az Nsztv. 32. § (2) bekezdés a) pontja szerint nem lehet helyi népszavazást tartani a költségvetésről és a zárszámadásról. Az Alkotmánybíróság 51/2001. (XI. 29.) AB számú határozatában megfogalmazottak irányadóak a helyi népszavazási kérdésekre is.
Eszerint a népszavazás intézményével a tiltott tárgykörökre vonatkozó rendelkezések zárt értelmezése áll összhangban. Ez azt jelenti, hogy a népszavazás akkor tiltott, ha a kérdés a hatályos költségvetés tartalmát közvetlenül érinti. A közvetlen érintettség adódhat a fizetési kötelezettséget megállapító törvény módosításán keresztül, vagy úgy is, hogy a költségvetés kiadási tételét érinti, mert a kérdés megválaszolásával a választópolgár a jövőbeni költségvetés valamely kiadását határozza meg.
A törvényszék álláspontja szerint – ellentétben a szervező okfejtésével – a fizető parkolási díjtételek csökkentése a költségvetést közvetlenül érintik, mivel az önkormányzati finanszírozás összegét az önkormányzat 2015. évi költségvetéséről szóló 3/2015. (II. 19.) önkormányzati rendelet önkormányzati gazdálkodás körébe tartozó, annak „városüzemeltetési" jogcím alatt meghatározandó önkormányzati működési támogatást jelent.
A helyi közutakon a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatás ellátása helyi önkormányzati feladat Magyarországon a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 2. pontja, valamint a 16/A. §-a szerint. E feladatát az önkormányzat a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban Kkt) 9/D. § (2) bekezdése alapján a gazdasági társasággal kötött közszolgáltatási szerződés megkötésével, az ezzel kapcsolatos intézményi és szabályozási keretek felhasználásával látja el közszolgálati szerződések megkötésével. Ugyanezen törvényhely 9. § (6) bekezdése alapján a parkolási szolgáltatást igénybe vevő által megfizetett várakozási díj és pótdíj összege a helyi önkormányzatot illeti meg, a szolgáltató legalább a szolgáltatás ellátáshoz szükséges költségekre jogosult. A bevételekkel nem fedezett indokolt költségek megtérítése az önkormányzat költségvetési törvényében a kiadások növelését eredményezi, mely szerepel a 2015. évi működési kiadások / városüzemeltetés jogcím alatt a Szegedi Közlekedési Kft. támogatás előirányzata alatt.

Az Alkotmánybíróság 59/2004. (XII. 4.) AB határozatában foglaltakat nem vitatva és elfogadva a bíróság álláspontja szerint a feltenni kívánt kérdés a helyi önkormányzat költségvetését közvetlenül érintő kérdésnek minősül. A vizsgált helyi népszavazási kérdés közvetlen érintettsége abban áll, hogy a Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2015. évi költségvetéséről szóló 3/2015. (II. 19.) önkormányzati rendelet az önkormányzat gazdálkodási körébe tartozó támogatás előirányzatának módosítását (2015. évi Működési Kiadások / városüzemeltetési jogcím, Szegedi Közlekedési Kft.) eredményezné, amely közvetlenül érinti a költségvetés egyenlegét, és ez okból az Nsztv. 32. § (2) bekezdés a) pontja szerint tiltott tárgykörnek minősül.

7.Pk21.078/2015/2.

A hitelesíteni kért kérdés egyértelműsége kapcsán a törvényszék az alábbiakra kíván rámutatni:

Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése értelmében „népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni". A szervező hivatkozott az Alkotmánybíróság 51/2001. (XI. 29.) sz. AB határozatára, amelyben foglaltak alapján a bíróságnak vizsgálnia kell azt, hogy a feltett kérdés egyértelműen megválaszolható-e. Ennek feltétele, hogy egyféleképpen legyen érthető a kérdés. Az egyértelműség követelménye azt jelenti, hogy a kérdés feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, értsék a kérdés lényegét, értelmét és ennek ismeretében hozzák meg szavazataikon keresztül tudatos döntésüket a választópolgárok.

Az Alkotmánybíróság számos döntésében vizsgálta, hogy a kellően pontos, de adott esetben jogilag nem szabatos megfogalmazást hogyan kell értékelni a népszavazásra feltett kérdés hitelesíthetősége körében (127/2008. (X. 22.) AB; 89/2008. (VI. 19.) AB; 62/2008. (IV. 29.) AB stb.).
A HVB által elbírált kérdésben a szervező az érvényben lévő közösségi fizető parkolási díjak minimum 30%-kal történő csökkentését kívánta elérni a „minimum 30%-kal" megjelölés mind a 30%, vagy akár e feletti költségcsökkentést is jelentheti, így a választópolgár számára a kérdés nem csak egyféleképpen értelmezhető és nem egyértelmű a döntéshozó közgyűlés számára sem.
Ezért a HVB jogszerűen tagadta meg a kérdés hitelesítését.

Mindezek alapján a törvényszék a HVB határozatát az Nsztv. 57. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A törvényszék az illetékekről szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdés alapján határozott a felmerült illeték viseléséről.

A határozat elleni jogorvoslatot az Nsztv. 57. § (3) bekezdése zárja ki.

S z e g e d , 2015. július hó 3. napján

Dr. Lakatos Péter s.k. a tanács elnöke előadó bíró | Rózsáné dr. Markó Zsuzsanna s.k. bíró | Dr. Doblerné dr. Alács Ágota s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: